

**MAKINA ELEKTRIKOEN
ANALISIA ETA FUNTZIONAMENDUA**3. Ikasturtea
Industria Teknologiaren
Ingeniaritzako Graduan2016-17 Ikasturtea
OHIKO DEIALDIA

Bigarren Partziala

Denbora: 2 ordu

2017ko Maiatzaren 19a

A Eredua**TEORIA**

- Adierazi esaldi bakoitzean esandakoa EGIA edo GEZURRA den
- Jarri erantzuna erantzun orriko dagokion zenbakian (1-34 zenbakiak)

I.- Sorgailu sinkrono trifasiko batek 400 V eta 50 Hz-eko sare trifasiko bat sortzen du. Sare trifasiko hori motor bezala funtzionatzen duen makina asinkrono trifasikoa elikatzeke erabiltzen da. Makina biek badute polo-kopuru berdina, zera baieztatu daiteke:

- 1.-** Sorgailu sinkronoaren errotorea motor asinkronoaren errotorea baino abiadura handiagoa biratzen da.
- 2.-** Eremu birakariaren abiadura absolutua berdina da makina bietan.

II.- Makina sinkronoen estatorea. Haril-faktorea 1 bada, zera baieztatu daiteke:

- 3.-** Harilkatu banatua da.
- 4.-** Harilkatu horretan haril-neurria eta polo-neurria berdinak dira.

III.- Makina sinkronoen errotorea.

- 5.-** Abiadura altuetara funtzionatu ahal izateko (adibidez, 3000 b/min-ra), egokiagoa da polo irteneko mota.
- 6.-** Makinak sorgailu bezala zein motor bezala funtzionatzeko, errotoreko harilkatutik korrante zuzena zirkularaztea beharrezkoa da.

IV.- Hutsean lan egiten duen sorgailu sinkronoa:

- 7.-** Pare-angeluak balio nulua dauka.
- 8.-** Eszitazioko korrantea konstantea delarik, (E_0/n) erlazioa ere konstantea da $[E_0 = \text{hutsean induzitutako tentsioa eta } n = \text{errotorearen abiadura izanik}]$.

V.- Hutsean lan egiten duen sorgailu sinkrono bat asetasunean sartzen da:

- 9.-** Eszitazioko korrantea %10 igotzeak, sortutako tentsio efikaza %10 baino gutxiago igotzea eragingo du.
- 10.-** Errotorearen abiadura %10 igotzeak, sortutako tentsioaren maiztasuna %10 baino gutxiago igotzea eragingo du.

VI.- Karga orekatu bat elikatzen duen sorgailu sinkrono trifasiko batean:

- 11.-** Estatoreko harilkatuetatik igarotzen diren korranteek sortutako eremu birakariari induzituaren erreakzioa deritzogu.
- 12.-** Sortutako tentsioan induzituaren erreakzioak duen eragina erresistentzia baten bidez adierazten da.

VII.- Sorgailu sinkrono trifasiko batek karga inductibo huts bat tentsio izendatura elikatzen du (400 V eta 50 Hz) korrante izendatuaren %25era.

- 13.-** Karga inductibo hutsa handitzen bada korrante izendatuaren %75a arte, tentsio-erregulagailuak eszitazioko korrantea txikitu behar du tentsio izendatua (400 V eta 50 Hz) mantendu ahal izateko sorgailuaren borneetan.
- 14.-** Karga inductibo hutsa handitzen bada korrante izendatuaren %75a arte, maiztasun-erregulagailuak konstante mantendu behar du abiadura sorgailuaren borneetako tentsioak konstante irauteko (400 V eta 50 Hz).

VIII.- Motor sinkrono trifasiko bat tentsio izendatura elikatzen da, 400 V eta 60 Hz-era. Motorrak karga mekaniko bat mugiarazten du 400 b/min-ko abiadurara.

15.- Errotoreko ondoz ondoko bi poloren ardatzen arteko angelua 20° geometriko izango da.

16.- Kargak aurkeztutako pare eragozlearen balioa murrizten bada, erregimen iraunkor berrian, ardatzaren abiadura 400 b/min baino txikiagoa izango da.

IX.- Motor sinkrono trifasiko bat (induzituaren erresistentzia mespretxagarria delarik) tentsio eta maiztasun konstantedun sare batetik elikatzen da. Motorrak pare eragozle konstantedun karga bat mugiarazten du.

17.- Eszitazio-korrontea handitzen denean, beti igotzen da motorrak saretik xurgatutako korrontea.

18.- Eszitazio-korrontea handitzen denean, beti txikitzen da pare-angeluaren balio absolutua.

X.- Makina asinkronoak: errotore harilkatuaren eta urtxintxa kaiolako errotorearen arteko konparaketa.

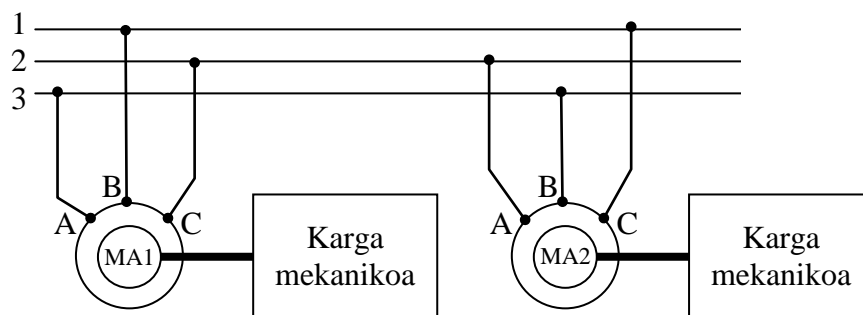
19.- Errotore harilkatua sendoagoa da eta mantenu gutxiago behar du, urtxintxa-kaiolako errotorearekin konparatuz.

20.- Urtxintxa kaiolako errotorea edozein polo kopurura moldatzen da, estatorean adina polo agertzen baitira berez.

XI.- Makina asinkrono trifasiko batek motor bezala funtzionatzen.

21.- Funtzionamendu izendatuko puntuan, errotoreko korronteen maiztasuna makinaren ezaugarri-plakan agertzen dena da.

22.- MA1 eta MA2 motor asinkronoak berdinak izanik eta sarera XI.1 Irudiak adierazi bezala konektatzen badira, euren ardatzak kontrako noranzkoan biratuko dira.

XI.1 Irudia

XII.- Motor asinkrono trifasikoen saiakuntzak.

23.- Hutseko saiakuntzan ez da korronterik igarotzen errotoreko harilkatutik.

24.- Zirkuitulaburreko saiakuntzan ez dago marruskaduraren ondoriozko galerarik.

XIII.- 400 V (50 Hz) eta 6 polo paredun motor asinkrono trifasiko batek pare eragozle konstantea duen karga bat mugiarazten du 485 b/min-ra. Lan-egoera horretan, errotoreko Joule efektuaren ondoriozko galerak 45 W dira.

25.- Enuntziatuko lan-baldintzetan, estatoretik errotorera transmititutako potentzia 1500 W da.

26.- Karga aldatzen bada eta ardatzaren abiadura 485 b/min baino handiagoa izatera pasatzen bada, errotore Joule efektuaren ondoriozko galerak 45 W baino handiagoak izango direla baieztatu daiteke.

XIV.- Motor asinkrono trifasiko baten ezaugarri izendatuak ondoko hauek dira: 400 V (50 Hz) eta 1455 b/min. Motorra 480 V-era elikatzen bada (60Hz).

27.- Motorra asetasunean sartzeko arriskua dago.

28.- Ardatzaren 1764 b/min-ko abiadurari 0,02-ko lerradura dagokio.

XV.- Motor asinkrono trifasiko baten abio zuzeneko korrontea 55 A da eta abio zuzeneko pare, aldiz, 30 Nm. Motorra abiarazteko abio-korrontea 27,5 A-era mugatzen duen metodo bat erabiltzea beharrezko da.

29.- Estatorearekin seriean konektatutako erreaktantiak erabiltzen badira: abio-parea 7,5 Nm-era murrizten da.

30.- Autotransformadorea erabiltzen bada: abio-parea 15 Nm-ra murrizten da.

XVI.- Errotore harilkatuko motor asinkrono trifasiko batek pare eragozle konstantedun karga mekanikoa mugiarazten du.

31.- Fase bakoitzean ardatzeko erresistentzia bat konektatzen bada eskuila-eraztun igurzleen bitartez, ardatzaren abiadura handitu egingo da.

32.- Elikadura-tentsioa txikitzen bada (maiztasun konstantera), lerradurako abiadura ere txikituko da.

XVII.- Motor asinkrono bereziak.

33.- Dahlander motako motor asinkrono trifasiko bat 2 edo 4 polo-parerekin konekta daiteke. Motorra 660 V eta 50 Hz-eko sare batetik elikatuta dago 1480 b/min-ko abiadurara eta pare eragozle konstanteko karga bat mugiarazten du. Polo-pare kopurua aldatzen bada, balaztatze birsortzailea gertatuko da 1480 b/min-ko abiaduratik 750 b/min-ko abiadurara arte.

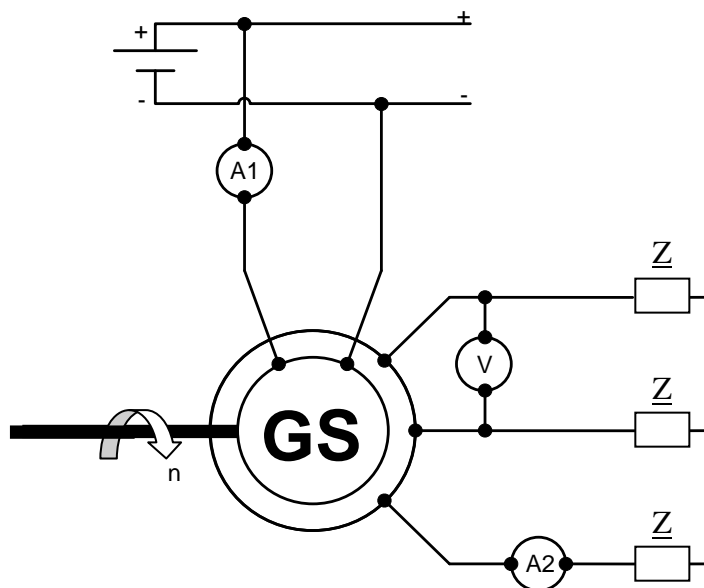
34.- Kondentsadore bidezko abiodun motor asinkrono monofasiko batean, etengailu zentrifugoa irekita egon behar da ('off') ardatzaren abiadura baxuentzat eta itxita ('on') ardatzaren abiadura altuentzat.

ARIKETAK

- Adierazi kasu bakoitzean erantzun zuzena: A edo B
- Idatzi erantzuna erantzun-orrian dagokion zenbakian (101-108 zenbakiak)

XVIII.- Errotore zilindrikodun eta izar-konexiodun makina sinkrono trifasiko batek ondoko ezaugarri hauek ditu: 400 V, 50 Hz, 350 kVA, 1500 b/min.

Sorgailu bezala lanean bi saiakuntza burutzen zaizkio (ikus XVIII.1 Irudia). Saiakuntzen emaitzak XVIII.a Taulan adierazten dira.

XVIII.1 Irudia

	Karga	Biraketa-abiadura	Neurgailuen irakurketak		
			A1	A2	V
A Saiakuntza	Zirkuitulaburra (Z=0)	1500 b/min	12,75 A	350 A	0
B Saiakuntza	Induktibo hutsa	1500 b/min	25,5 A	233,5 A	400 V

XVIII.a Taula

